

Jaarrekening 2008

D66

1. Inhoudsopgave

1.	Inhoudsopgave	2
2.	Jaarverslag	3
3.	Financiële uitkomsten 2008	6
4.	Balans per 31 december 2008	7
5.	Rekening van Baten en Lasten 2008	8
6.	Grondslagen voor waardering en bepaling resultaat	9
7.	Toelichting op de balans	10
	7.1 Vaste activa	10
	7.2 Vlottende activa	11
	7.3 Eigen Vermogen	13
	7.4 Kortlopende schulden	14
	7.5 Niet uit de balans blijkende verplichtingen	15
8.	Toelichting op de rekening van Baten en Lasten	16
	8.1 Baten	16
	8.2 Indirecte verenigingslasten	17
	8.3 Directe verenigingslasten	20
	8.4 Financiële baten en lasten	23
9.	Overige gegevens	24

2. Jaarverslag

Hierbij heb ik het genoegen u de jaarrekening over 2008 aan te bieden, nadat deze is vastgesteld door het landelijk bestuur alsmede de financiële commissie en door de externe accountant is voorzien van een goedkeurende verklaring.

De Vereniging Politieke Partij Democraten 66 te Den Haag is in 1966 opgericht.

De vereniging stelt zich als sociaal liberale partij ten doel politiek te bedrijven waarin de mens centraal staat.

Het partijbestuur bestaat uit de volgende personen:

Ingrid van Engelshoven	Voorzitter
Jan Petit	Vice-voorzitter
Annelies Koningsveld- Den Ouden	Vice-voorzitter
Menno Witteveen	Penningmeester
Gerben Jan Gerbrandy	Secretaris
Jan Backer	Lid
Daniëlle Paulssen	Lid
Robert Strijk	Directeur

In 2008 heeft D66 zich hersteld. Het politieke succes met name in de Tweede Kamer toonde aan dat D66 als politieke beweging zijn koers hervonden heeft en dat deze aanspreekt. Dat uitte zich niet alleen in stijgende peilingen maar concreet in een toename van het aantal leden: in 2008 met 25% tot 12.300. Nadat in 2007 de basis was gelegd voor een robuuste partijorganisatie werd deze door de snelle groei direct getest. Gelukkig gebeurde dit met een kleine stijging van de financiële armslag (+ 9% tot € 1.467.561). Tegelijkertijd werd een beleid van stringente kosten handhaving gevoerd waardoor ruimte ontstond voor belangrijke investeringen in onder meer kadervorming, een nieuwe huisstijl, website en internet toepassingen. De kosten gingen hierdoor de baten niet te boven en het positieve resultaat van € 19.465 waarmee 2008 werd afgesloten is hier de weerslag van.

Hoewel de beschikbare middelen in 2008 dus toenamen en door de voortdurende stijging van het aantal leden een opgaande lijn van de contributieopbrengsten verwacht kon worden, bleek in september 2008 dat met drie verkiezingsjaren in het vooruitzicht wij veel geld tekort zouden komen. Er zouden onvoldoende middelen zijn om invulling te geven aan het ambitieuze opleidingsprogramma voor toekomstige raadsleden, wethouders en Tweede Kamerleden naast het voeren van aansprekende campagnes. Kortom wat gezaaid was zou niet geoogst kunnen worden. Daarom werd in november 2008 aan het congres voorgesteld de contributie te verhogen met € 20 per lid voor een periode van drie jaar. Dit is door het congres overgenomen waardoor de minimum contributie steeg van € 40 tot € 60 per jaar.

De toegenomen financiële armslag heeft D66 hard nodig om organisatorisch aan de verwachtingen van nieuwe en oude leden te voldoen. Zo zullen de inkomsten in 2009 naar verwachting voor het eerst boven de € 2 miljoen uitkomen terwijl de kosten daar net onder blijven. Het positieve verschil zal hierdoor een broodnodige bodem leggen in de reserves. Intussen worden de doelen die de partij zichzelf in 2007 had gesteld sneller dan verwacht gehaald. Zo kon in mei 2009 het 15.000ste lid begroet worden; 2 jaar eerder dan gedacht. Begin juni werd de geslaagde campagne voor de Europese verkiezingen bekroond met drie zetels in het Europees parlement en bijzonder goede uitslagen in veel gemeenten. Het gaat nu goed maar niet voor niets schreef Bredero onder zijn werk steeds ' 't Kan verkeren'. Dat geldt ook heden ten dage. Wij hebben nu de kans en daarmee de verplichting een partijorganisatie te bouwen die ook in electoraal mindere tijden beter overeind blijft dan in het verleden.

Voor 2009 ziet de begroting, die in het najaarscongres C88 is goedgekeurd er als volgt uit:

	x € 1.000
Baten	
Subsidies	390
Contributies	1.222
	<hr/> 1.612
Lasten	
Overheadkosten	
Personeelskosten	590
Afschrijvingen	62
Overige overheadkosten	158
	<hr/> 810
Verenigingskosten	
Bestuur, commissie en platforms	48
Congreskosten	87
Opleidingen	133
Marketing en communicatie	26
Ledenblad de Democraat	58
Regio's en afdelingen	139
Bijdrage aan JD en IDI	23
	<hr/> 514
<i>Totale kosten</i>	<hr/> 1.324
Resultaat voor campagnes	288

Berk, Accountants en Belastingadviseurs
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden

Den Haag

Datum:

Paraaf:

24 JUL 2009

pagina 4

Het positieve begrote resultaat 2009 zal voor € 205.000 worden gebruikt voor campagnes en € 73.000 zal worden toegevoegd aan de verkiezingskas.

Menno Witteveen

penningmeester

3. Financiële uitkomsten 2008

Voor D66 sluit het jaar 2008 met een positief saldo van € 19.465.

2008 was een investeringsjaar. Investerings in nieuwe software voor de ledenadministratie, maar ook investeringen in een nieuw communicatieconcept en bijbehorende uitrol van huisstijl en mediadragers.

Dit leidde met name tot hogere kosten voor marketing en communicatie (+32 % t.o.v. 2007). Bij de indirecte verenigingskosten kon D66 zich redelijk aan het budget houden (overschrijding van 7%), bij de directe verenigingslasten was de budgetoverschrijding met € 300.000 (+50 %) aan de forse kant.

Hier staan echter ook fors hogere opbrengsten tegenover. De contributie was met een kleine miljoen euro 38 % hoger dan begroot. Dit kwam enerzijds door de groei van het ledenaantal met bijna 2.300 leden tot 12.300 leden, maar anderzijds ook door een grotere betaaldiscipline en een licht stijgend gemiddeld contributiebedrag per lid. Deze laatste trend zet zich in 2009 versterkt door, niet in de laatste plaats door de verhoging van de minimumcontributie.

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
BATEN			
Contributies	715.000	991.570	818.587
Subsidie	430.000	407.616	453.091
Overige baten	60.000	68.375	63.890
	<u>1.205.000</u>	<u>1.467.561</u>	<u>1.335.568</u>
LASTEN			
Indirecte verenigingslasten	803.850	858.374	905.973
Directe verenigingslasten	305.650	598.793	414.586
Financiële lasten	-/ 7.500	-/ 9.071	-/ 11.780
Totaal lasten	<u>1.102.000</u>	<u>1.448.096</u>	<u>1.308.779</u>
Resultaat boekjaar	<u>103.000</u>	<u>19.465</u>	<u>26.789</u>

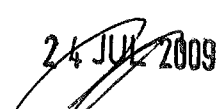
4. Balans per 31 december 2008

	31 december 2008		31 december 2007	
Activa				
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Inventaris	20.849		19.433	
Computersoftware	90.687	111.536	0	19.433
Financiële vaste activa				
Lening u.g.		0		211.624
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Gelieerde organisaties	309.893		144.856	
Ministerie van Binnenlandse Zaken	92.454		86.162	
Debiteuren	63.744		42.923	
Overige vorderingen en overlopende activa	78.008	544.099	59.815	333.756
Liquide middelen		214.593		199.861
		<u>870.228</u>		<u>764.674</u>
Passiva				
EIGEN VERMOGEN				
Algemene reserve		223.867		204.402
Bestemmingsreserve				
Verkiezingsfonds	103.754		103.754	
Fonds congressen	20.645	124.399	20.645	124.399
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Gelieerde organisaties	97.446		45.964	
Crediteuren	47.044		60.173	
Vooruit ontvangen contributies	102.109		104.785	
Belastingen	32.920		15.252	
Overige schulden en overlopende passiva	242.443	521.962	209.699	435.873
		<u>870.228</u>		<u>764.674</u>

Berk, Accountants en Belastingadviseurs
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Den Haag **24 JUL 2009**
Datum: _____ pagina 7
Paraaf: _____

5. Rekening van Baten en Lasten 2008

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
BATEN			
Contributies	715.000	991.570	818.587
Subsidie	430.000	407.616	453.091
Overige baten	60.000	68.375	63.890
	<u>1.205.000</u>	<u>1.467.561</u>	<u>1.335.568</u>
LASTEN			
Salarissen	422.965	429.545	412.781
Sociale lasten	61.840	68.862	52.199
Afschrijvingen	50.880	50.880	12.023
Overige personeelskosten	15.195	31.239	39.931
Huisvestingskosten	66.325	66.306	77.027
Kantoorkosten	100.145	95.279	136.447
Administratiekosten	86.500	116.263	175.565
	<u>803.850</u>	<u>858.374</u>	<u>905.973</u>
	<i>Subtotaal indirecte lasten</i>		
Bestuurskosten	47.400	56.121	14.550
Congreskosten	87.600	104.790	124.482
Opleidingen	22.500	12.912	3.129
Marketing en communicatie	38.300	239.334	181.852
Ledenblad Democraat	64.200	64.739	22.801
Regio's en (thema) afdelingen	92.500	152.231	129.864
Gelieerde organisaties	22.500	35.650	
Doorbelast aan belendingen	-69.350	-/ 66.984	-62.092
	<u>305.650</u>	<u>598.793</u>	<u>414.586</u>
	<i>Subtotaal directe verenigingslasten</i>		
Totaal lasten	1.109.500	1.457.167	1.320.559
Resultaat voor financiële baten en lasten	<u>95.500</u>	<u>10.394</u>	<u>15.009</u>
Financiële baten en lasten (-/ is bate)	-/ 7.500	-/ 9.071	-/ 11.780
Resultaat boekjaar	<u>103.000</u>	<u>19.465</u>	<u>26.789</u>

Berk, Accountants en Belastingadviseurs
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: 24 JUL 2009
 Paraaf: pagina 8

6. Grondslagen voor waardering en bepaling resultaat

Verslaggevingsvoorschriften

De jaarrekening is met inachtneming van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640 "Kleine organisaties zonder winststreven" opgesteld.

Wijziging rubricering kosten 2007 op 2008

Met het oog op een verbeterde managementrapportage en daarmee betere beheersbaarheid van de organisatie is besloten de baten en lasten vanaf 1 januari 2008 anders te rubriceren. De lasten zijn gesplitst in (op korte termijn) vaste lasten en een meer variabel deel van zichtbare projecten als campagne, opleidingen en opdrachten aan regio's en afdelingen. Voor zover mogelijk zijn de vergelijkende cijfers aangepast aan de nieuwe rubricering, zonder dat dit invloed heeft op het resultaat en vermogen van de vereniging.

Balans

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische uitgaafprijs, onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van de te onderscheiden activa.

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Alle overige in de balans opgenomen posten zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De vereniging is niet vennootschapsbelastingplichtig.

7. Toelichting op de balans

(in euro's)

7.1 Vaste activa

Materiële vaste activa

	31 december 2008	31 december 2007
Aanschafwaarde	226.471	215.269
Cumulatieve afschrijvingen	114.935	195.836
Boekwaarde	<u>111.536</u>	<u>19.433</u>

Verloop van de materiële vaste activa in 2008

	Inventaris	Computer- hardware	Computer software	Totaal
Aanschafwaarde per 1 januari 2008	60.859	154.410	0	215.269
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari 2008	46.722	149.114	0	195.836
Boekwaarde per 1 januari 2008	<u>14.137</u>	<u>5.296</u>	<u>0</u>	<u>19.433</u>
Bij: investeringen 2008	2	14.900	128.083	142.985
Af: buitengebruik gesteld in 2008	26.965	104.818	0	131.783
Af: afschrijvingen 2008	5.615	7.871	37.396	50.882
Bij: cumulatieve afschrijvingen buitengebruik gesteld in 2008	26.965	104.818	0	131.783
Aanschafwaarde per 31 december 2008	<u>33.896</u>	<u>64.492</u>	<u>128.083</u>	<u>226.471</u>
Cum. afschrijvingen per 31 december 2008	<u>25.372</u>	<u>52.167</u>	<u>37.396</u>	<u>114.935</u>
Boekwaarde per 31 december 2008	<u>8.524</u>	<u>12.325</u>	<u>90.687</u>	<u>111.536</u>

Berk, Accountants en Belastingadviseurs
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Den Haag
Datum: 24 JUL 2009
Paraaf: _____

Financiële vaste activa		
	2008	2007
Saldo per 1 januari	211.624	219.763
Aflossingen komend boekjaar (naar kortlopende vorderingen, verrekend met rekening courant SHV)	-/- 8.139	-/- 8.139
Af: naar kortlopende vordering i.v.m. voorgenomen verkoop pand Laan van Meerdervoort 50.	-/- 203.485	0
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>211.624</u>

Dit betrof een lening, oorspronkelijk groot € 244.180 per 2 augustus 2004, met een looptijd van 30 jaar en 5 maanden. De rente bedraagt 4,7% per jaar en de aflossing € 8.139 per jaar met ingang van 31 december 2005.

De lening is verstrekt aan de Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66, die in 2004 het pand aan de Laan van Meerdervoort 50 heeft gekocht. Sinds oktober 2004 is hierin het Landelijk Bureau gevestigd. De vereniging huurt het pand van de Stichting.

D66 is van plan in augustus 2009 een pand te gaan huren aan de Hoge Nieuwstraat in Den Haag. Dat is de reden voor de Stichting Huisvestingsvermogen D66 om het pand aan de Laan van Meerdervoort te verkopen. Met de opbrengst van de verkoop van het pand wil de Stichting de lening aan D66 vervroegd aflossen. Het transport en de aflossing van de lening vindt naar verwachting plaats op 1 oktober 2009.

7.2 Vlottende activa

Vorderingen

Gelieerde organisaties

	31 december 2008	31 december 2007
Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	94.135	113.935
Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66	215.758	26.997
Vereniging Jonge Democraten D66	0	1.719
Te verrekenen met fracties	0	20.249
Af: voorziening vorderingen	0	-18.044
Saldo	<u>309.893</u>	<u>144.856</u>

Per 31 december 2008 is het kortlopend deel van de lening aan de Stichting Beheer Huisvestingsvermogen, groot € 203.485 opgenomen onder de vordering in rekening courant. Over het gemiddelde saldo is in 2008 3,5 % rente berekend. In 2007 was dit eveneens 3,5 %.

De vordering op Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66 wordt voorsnog niet gedeeltelijk voorzien gezien het negatief eigen vermogen van de Stichting (groot € 34.978), omdat op basis van de huidige opiniepeilingen en het recente resultaat bij de verkiezingen voor het Europees Parlement wordt ingeschat dat het mogelijk moet zijn om bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2011 meer Kamerzetels te veroveren. Dit heeft dan gevolg voor de subsidieverlening aan de Stichting.

Berk, Accountants en Belastingadviseurs
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Den Haag

Datum:

Paraaf:

24 JUL 2009

pagina 11

24 JUL 2009

Internationaal Democratisch Initiatief D66, waardoor de inderdiencapaciteiten toenemen en wordt verwacht dat het negatief eigen vermogen in 2012 en 2013 kan worden teruggebracht naar een gezond weerstandsniveau en bijpassende aflossingscapaciteit.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

	31 december 2008	31 december 2007
Te ontvangen subsidie over 2008 (2007)	<u>92.454</u>	<u>86.182</u>

De subsidie is gebaseerd op de beschikbare informatie ten tijde van het indienen van de subsidieafrekening en de ontvangen beschikkingen van het Ministerie. De daadwerkelijke subsidie over 2008 is afhankelijk van het landelijk aantal leden van alle politieke partijen en kan derhalve afwijken van het in deze jaarrekening opgenomen bedrag aan subsidie. Een eventueel verschil in de afrekening 2008 zal in 2009 worden verantwoord.

Debiteuren	31 december 2008	31 december 2007
Debiteuren	63.744	54.289
Af: voorziening dubieuze vorderingen	0	-11.366
Saldo	<u>63.744</u>	<u>42.923</u>

In het debiteurensaldo van 31 december 2008 is een vordering op het NIMD meegenomen van € 46.167. Hiervan heeft € 28.000 betrekking op de afrekening over 2008, welke pas kan worden ontvangen na het vaststellen van de jaarrekening over 2008. De overige € 18.167, welke betrekking heeft op het kalenderjaar 2007 is begin 2009 ontvangen. Eind 2007 stond de vordering op het NIMD opgenomen bij de overige vorderingen.

Overige vorderingen en overlopende activa

	31 december 2008	31 december 2007
Depot TNT post	7.560	7.560
Te ontvangen / vooruitbetaalde pensioenpremie	10.387	19.333
Te ontvangen afdracht politiek vertegenwoordigers	5.360	0
Te ontvangen van de Stichting NIMD	0	20.620
Te ontvangen contributies over 2008	4.236	0
Te ontvangen rente	2.887	0
Vooruitbetaalde verzekeringspremie	12.602	7.458
Vooruitbetaalde kosten OV jaarkaarten	5.271	2.719
Vooruitbetaalde huur kopieermachines	4.373	0
Vooruitbetaalde abonnementen	8.063	0
Vooruitbetaalde kosten lokale websites	16.272	0
Vooruitbetaalde overige kosten	997	2.125
Saldo	<u>78.008</u>	<u>59.815</u>

Liquide middelen	31 december 2008	31 december 2007
Rekening-courant banken	214.010	199.843
Kas	583	18
Saldo	<u>214.593</u>	<u>199.861</u>

De liquide middelen staan ter vrije besteding van de vereniging en zijn direct opvraagbaar.

7.3 Eigen Vermogen

Algemene reserve	2008	2007
Saldo per 1 januari	204.402	279.595
Af : correctie beginbalans	0	-75.183
Bij : bestemming resultaat boekjaar	19.465	0
Saldo per 31 december	<u>223.867</u>	<u>204.402</u>

De algemene reserve is vrij beschikbaar.

Bestemmingsreserves

Verkiezingsfonds	2008	2007
Saldo per 1 januari	103.754	0
Bij: bestemming resultaat boekjaar	0	26.789
Bij: eenmalige vrijval van contributiefonds	0	76.965
Saldo per 31 december	<u>103.754</u>	<u>103.754</u>

Het verkiezingsfonds dient ter dekking van de kosten die samenhangen met de kosten van de komende verkiezingscampagne voor de Tweede Kamer. Toevoegingen en onttrekkingen vinden hoofdzakelijk plaats via de jaarlijkse bestemming van het exploitatieresultaat. De kosten van de campagne voor de verkiezingen van het Europees Parlement in 2009 en de Gemeenteraad in 2010 zullen direct t.i.v. het exploitatie resultaat worden gebracht. De campagnekosten zullen wel apart worden gepresenteerd in de jaarrekening.

Fonds congressen	2008	2007
Saldo per 1 januari	20.645	20.645
Bij : bestemming resultaat boekjaar	0	0
Saldo per 31 december	<u>20.645</u>	<u>20.645</u>

Het fonds dient ter dekking van de kosten van het afzeggen van een gepland congres, dan wel ter dekking van de kosten van het organiseren van een mogelijk extra congres. Toevoegingen en onttrekkingen vinden plaats via de jaarlijkse bestemming van het exploitatieresultaat.

7.4 Kortlopende schulden

Gelieerde organisaties	31 december 2008	31 december 2007
Stichting Kenniscentrum D66	36.851	45.964
Vereniging Jonge Democraten D66	60.595	0
Saldo	<u>97.446</u>	<u>45.964</u>

Over het gemiddelde saldo is in 2008 3,5 % rente berekend. In 2007 was dit eveneens 3,5 %.

Crediteuren	31 december 2008	31 december 2007
Saldo conform crediteurenadministratie	<u>47.044</u>	<u>60.173</u>

Vooruit ontvangen contributies	31 december 2008	31 december 2007
Saldo conform ledenadministratie	<u>102.109</u>	<u>104.785</u>

Belastingen	31 december 2008	31 december 2007
Loonheffing	<u>32.920</u>	<u>15.252</u>

Overige schulden en overlopende passiva	31 december 2008	31 december 2007
Reservering vakantiegeld	24.226	20.625
Reservering vakantiedagen	25.000	25.000
Vooruit ontvangen bijdrage merchandising	6.178	0
Vooruit ontvangen afdracht politiek vertegenwoordiger	2.300	0
Accountantskosten	37.578	22.500
Kosten vervanging interne controle / advieskosten	0	33.950
Administratiekosten	826	30.000
Portikosten	6.876	4.219
Te betalen kosten najaarscongres	3.607	19.361
Te betalen afdrachten en regio's	46.449	28.292
Te betalen kosten website / aangegane verplichting	40.000	0
Te betalen marketingkosten	21.445	0
Te betalen bankkosten	1.254	0
Te betalen overige kosten en overlopende passiva	26.704	25.752
Saldo	<u>242.443</u>	<u>209.699</u>

7.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Ten behoeve van de continuïteit van haar activiteiten is aan de Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66 een garantie afgegeven voor een periode tot en met eind 2010.

De garantiestelling heeft zowel betrekking op het negatieve vermogen van Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66 als de door haar verrichte rechtshandelingen. Ultimo 2008 had deze stichting een negatief eigen vermogen van circa € 34.978 (€ 34.066 eind 2007). Het gezamenlijk streven is er op gericht om in de periode direct na de verkiezingen van de Tweede Kamer een gezonde vermogenspositie te realiseren.

Door de vereniging is op 1 oktober 2004 een huurcontract afgesloten voor kantoorruimte. Het huurcontract loopt tot en met 31 september 2009 en is in november 2008 per die datum opgezegd. De verplichting is aangegaan voor een jaarbedrag van € 52.500. In beginsel wordt dit bedrag jaarlijks geïndexeerd.

Door de vereniging is een huurcontract afgesloten voor de kopieermachines. De langlopende financiële verplichting is aangegaan tot en met 31 januari 2012 voor een jaarbedrag van € 15.308 dat jaarlijks wordt geïndexeerd. Eind 2008 is de verplichting € 45.924.

Berk, Accountants en Belastingadviseurs
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: 24 JUL 2009
 Paraaf:

8. Toelichting op de rekening van Baten en Lasten

8.1 Baten

Contributies

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Contributies D66 leden	700.000	959.710	798.725
Contributies Combileden	15.000	19.741	0
Contributies voorgaande boekjaren	0	12.119	19.862
Saldo	<u>715.000</u>	<u>991.570</u>	<u>818.587</u>

De stijging van de contributiebaten ten opzichte van de begroting is gerealiseerd door een stijging van het aantal leden en een actiever incassobeleid.

Subsidie Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Subsidie 2008	430.000	404.168	0
Subsidie 2007	0	3.448	453.091
Saldo	<u>430.000</u>	<u>407.616</u>	<u>453.091</u>

Overige baten

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Schenkeningen	19.000	44.610	6.304
Afdracht politiek vertegenwoordigers	41.000	38.675	57.586
Afdracht politiek vertegenwoordigers vorig boekjaar	0	-/ 14.910	0
Saldo	<u>60.000</u>	<u>68.375</u>	<u>63.890</u>

Gedurende 2008 zijn diverse aanmaningen verstuurd naar Burgemeesters voor de afdracht politiek vertegenwoordigers over 2007. Ultimo 2007 waren deze bijdragen als vordering op de balans opgenomen. Gaande 2008 werd duidelijk dat enkele Burgemeesters om hen moverende redenen principieel afzien van een afdracht aan de Vereniging Politieke Partij Democraten 66. Dit leidt tot een lagere afdracht in 2008. In juni is de leden verzocht om een extra vrijwillige bijdrage aan de activiteiten van D66. Dit heeft geleid tot de hogere post schenkingen.

Berk, Accountants en Belastingadviseurs
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Den Haag
Datum:
Paraaf: 24 JUL 2009 pagina 16

8.2 Indirecte verenigingslasten

Salariskosten

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Brutoloon	320.445	325.862	300.927
Vakantiegeld	25.600	24.325	35.409
Eindejaarsuitkering	10.500	10.558	0
Verjaardagbonus	2.000	2.100	0
Premie verzekering loondoorbetaling bij ziekte	7.500	12.946	16.579
Uitgekeerde WAO uitkering	0	-/ 379	-/ 9.194
Uitgekeerde vergoeding loondoorbetaling bij ziekte	0	-/ 2.788	-/ 8.625
Inhuur derden	55.350	55.351	72.115
Uitzendkrachten	1.570	1.570	5.570
Saldo	<u>422.965</u>	<u>429.545</u>	<u>412.781</u>

Sociale lasten

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Sociale lasten	51.840	52.679	27.215
Pensioenpremie	10.000	16.183	24.984
Saldo	<u>61.840</u>	<u>68.862</u>	<u>52.199</u>

In de jaarrekening 2007 is met terugwerkende kracht de pensioenpremie opgenomen van een aantal medewerkers die niet verzekerd waren, de premie teruggeboekt van medewerkers die inmiddels uit dienst waren en is een depot afgeboekt. Dit leidt tot een lastige vergelijkbaarheid in de cijfers van de 2 jaren.

Afschrijvingen

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Afschrijving kantoorinrichting	5.613	5.615	5.518
Afschrijving computerhardware	7.871	7.871	6.505
Afschrijving computersoftware	37.396	37.396	0
Afrondingsverschil door de jaren heen opgebouwd	0	-/ 2	0
Saldo	<u>50.880</u>	<u>50.880</u>	<u>12.023</u>

Berk, Accountants en Belastingadviseurs
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: 24 JUL 2009
 Paraaf:

Overige personeelskosten

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Reiskosten woon werkverkeer	10.500	7.831	25.447
Hotelkosten bij overwerk	0	3.056	0
Telefoonkostenvergoeding	1.400	1.575	0
Onkostenvergoeding personeel	2.250	2.371	12.699
Opleidingskosten personeel	0	9.753	1.785
Bloemen en presentjes voor vrijwilligers en personeel	865	2.595	0
Afscheidsrecepties	0	2.841	0
Personeelsuitje	0	974	0
Arbokosten	180	180	0
Overige personeelskosten	0	63	0
Saldo	<u>15.195</u>	<u>31.239</u>	<u>39.931</u>

De stijging van de opleidingskosten ten opzichte van de begroting is gelegen in managementcursussen.

Huisvestingskosten

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Huur gebouw	52.500	52.500	52.500
Onroerende zaakbelasting en andere heffingen	3.225	1.726	3.780
Energie en water	2.000	3.625	14.407
Inrichtingskosten pand	5.400	5.369	6.340
Beveiliging pand en alarmopvolging	1.200	1.169	0
Overige huisvestingskosten	2.000	1.917	0
Saldo	<u>66.325</u>	<u>66.306</u>	<u>77.027</u>

De voorschotnota's voor de energierekening waren gedurende 2007 te hoog opgesteld. Dit leidde tot een forse teruggave in 2008 over de tweede helft van 2007.

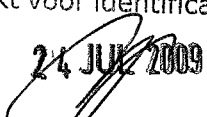
Kantoorkosten	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Kantoorbehoeften	5.000	4.806	7.797
Kopieerkosten	17.500	17.415	16.119
Briefpapier, visitekaartjes, enveloppen, blanco papier	21.300	21.237	11.383
Portikosten	20.000	16.471	43.521
Koffie, thee en huishoudelijke artikelen	1.850	1.954	0
Telefoonkosten	5.000	5.694	7.813
ADSL verbinding	5.000	5.572	0
Onderhoud computerhardware en toner	20.750	20.125	+16.041
Abonnementen	2.300	2.279	0
Overige kantoorkosten	1.445	-/ 274	33.773
Saldo	<u>100.145</u>	<u>95.279</u>	<u>136.447</u>

De portokosten lijken in 2008 fors lager dan in 2007. Dit is vooral een presentatie correctie. De portokosten zijn in 2008 toegerekend aan de kostendrager waartoe zij behoren. Voorbeelden van kostendragers zijn het ledenblad De Democraat, uitnodiging congres, de contributie en aanmaningsbrieven en de porto voor correspondentie rondom interne verkiezingen.

Zouden we de portokosten van deze kostendragers salderen met de hierboven gepresenteerde rekening portokosten, dan zou een kostenpost van € 41.829 ontstaan, welke beter vergelijkbaar is met de totale portokosten over 2007.

Administratiekosten	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Administratiekosten Ernst & Young	16.000	16.010	105.254
Software leden en financiële administratie	6.000	6.150	5.625
Accountantskosten	40.000	59.588	64.686
Kosten salarisadministratie	9.500	9.316	0
Contributiebriefen en incassokosten	15.000	18.920	0
Donatiebriefen en acties	0	6.279	0
Saldo	<u>86.500</u>	<u>116.263</u>	<u>175.565</u>

De administratiekosten zijn fors gedaald, doordat vanaf 1 juni 2008 de financiële administratie intern wordt beheerd.

Berk, Accountants en Belastingadviseurs
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: 24 JUL 2009
 Paraaf:

8.3 Directe verenigingslasten

Bestuurskosten

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Vaste onkostenvergoeding bestuursleden	16.800	16.733	14.550
Lidmaatschap ELDR, ELF en Liberal International	11.800	11.892	0
Reiskosten bezoek ELDR en ELF	0	5.242	0
Reiskosten bezoek liberale zusterpartijen in Europa	3.500	5.643	0
Reiskosten bezoek Democraten in Verenigde Staten	0	1.418	0
Reiskosten binnenland voor bestuur en commissies	2.500	2.528	0
E-voting	3.600	3.599	0
Portokosten bij toesturen stemkaarten	600	569	0
Huur vergaderruimte vergaderingen bestuur en commissies	4.000	4.007	0
Catering vergaderingen bestuur en commissies	4.600	4.490	0
Saldo	<u>47.400</u>	<u>56.121</u>	<u>14.550</u>

Congreskosten

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Huur congresruimte	16.000	15.818	25.395
Catering congres	20.000	21.691	25.000
Huur audio, video	50.000	48.411	50.000
Porti uitnodigingen	2.000	7.085	0
Hotelovernachtingen	9.300	5.404	0
Drukwerk	7.000	8.207	0
Decorbeeld (eenmalige investering)	0	11.675	0
Vergoeding sprekers	1.000	1.980	0
Reiskosten	1.300	1.313	0
Overige congreskosten	1.000	3.696	28.801
Bijdrage door leden	-/- 20.000	-/- 20.490	-/- 4.714
Saldo	<u>87.600</u>	<u>104.790</u>	<u>124.482</u>

In 2007 werden de congreskosten niet verder uitgesplitst. De totale kosten voor twee congressen bedroegen in dat jaar € 100.395 voor zaalhuur, techniek, catering en overige kosten. De verdeling over de drie kostensoorten is arbitrair en puur als indicatie opgenomen. Er is slechts zeker dat de totale kosten voor 2007 € 124.482 bedroegen. De kosten zijn ten opzichte van de begroting hoger door de eenmalige investering in een decorbeeld.

Berk, Accountants en Belastingadviseurs
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: 24 JUL 2009
 Paraaf:

Opleidingskosten en introductie bijeenkomsten nieuwe leden

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Huur ruimte	11.000	11.096	3.834
Catering	5.000	6.130	0
Huur audio, video	700	689	0
Vergoeding sprekers	300	317	0
Reiskosten	500	345	0
Overige kosten	5.000	1.793	0
Bijdrage door leden	0	-/- 7.458	-/- 705
Saldo	<u>22.500</u>	<u>12.912</u>	<u>3.129</u>

Marketing en communicatie

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Maken nieuwe film zendtijd politieke partijen	0	15.745	0
Uitzending zendtijd politieke partijen	2.800	2.912	6.156
Ontwerpkosten nieuwe huisstijl	2.500	38.521	0
Ledenwerfacties	0	6.294	0
Flyers	0	42.627	83.918
Kennismakingsbrochure	0	11.161	0
Google advertenties	0	3.475	0
Vaste kosten website www.d66.nl	36.000	40.204	91.778
Vaste kosten websites partijprominenten	0	203	0
Ontwerpkosten nieuwe website www.d66.nl	1.200	53.988	0
Bijdrage Tweede Kamer fractie aan website d66.nl	-/- 18.000	-/- 30.000	0
Intranetkoppelingen met ledenadministratie	0	27.256	0
Domeinnamen	0	2.309	0
Digitale nieuwsbrieven	3.300	3.484	0
Website voor bestellen artikelen	0	8.687	0
Vlaggen	4.000	4.289	0
T shirts en polo shirts	0	3.046	0
Overige merchandising	6.500	7.785	0
Verkocht merchandising	0	-/- 2.652	0
Overige kosten marketing en communicatie	0	0	0
Saldo	<u>38.300</u>	<u>239.334</u>	<u>181.852</u>

Berk, Accountants en Belastingadviseurs
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: 24 JUL 2009
 Paraaf:

In 2007 werden de kosten voor marketing en communicatie en campagne niet verder uitgesplitst . Dit maakt de vergelijkbaarheid moeilijk. Los daarvan is in 2008 geïnvesteerd in het ontwikkelen van een eigentijds communicatieconcept, een nieuwe huisstijl en uitrol daarvan naar diverse communicatiedragers. De kosten daarvan waren van tevoren niet begroot.

Ledenblad de Democraat

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Ontwerp	20.000	19.928	22.801
Fotografie	4.200	4.905	0
Drukwerk	25.000	25.238	0
Distributie	15.000	14.668	0
Saldo	<u>64.200</u>	<u>64.739</u>	<u>22.801</u>

In 2007 werden niet alle kosten voor het Ledenblad De Democraat op deze kostendrager geboekt en verdwenen portokosten en ontwerpkosten op de algemene kostensoort porto en ontwerpkosten. Los daarvan is het Ledenblad De Democraat in 2008 fors op de schop gegaan en voorzien van een geheel nieuw format. Er is hierbij gekozen voor de vorm van een magazine in plaats van een krant.

Regio's en afdelingen

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Afdrachten afdelingen	35.000	55.463	37.889
Afdrachten regio's	16.500	27.407	18.944
Incidentele baten en lasten bij opheffing afdelingen	0	1.929	7.485
Platforms, thema-afdelingen en debatbijeenkomsten	2.500	-/ 813	0
Activiteiten aan de basis	7.500	8.917	0
Lokale en regionale websites	31.000	48.376	65.546
Handboek besturen	0	3.325	0
Bankkosten afdelingen en regio's	0	7.627	0
Saldo	<u>92.500</u>	<u>152.231</u>	<u>129.864</u>

In 2008 is D66 met bijna al haar afdelingen en regio's overgestapt van de Postbank naar de Rabobank. Hier waren eenmalige kosten aan verbonden ter grootte van € 5.000. De jaarlijkse bankkosten per afdeling bedragen € 40. Daarnaast zijn in 2008 tal van d66 afdelingen gereactiveerd en is ook het aantal leden fors toegenomen, wat leidt tot hogere afdrachten aan afdelingen en regio's dan begroot. De actieve afdelingen ontvingen over 2008 € 5 per betalend lid en de regio's € 2,50 per betalend lid. De bijdrage staat ter vrije beschikking aan de besturen van de afdelingen en regio's.

Berk, Accountants en Belastingadviseurs
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: 24 JUL 2009
 Paraaf:

Gelieerde organisaties

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Bijdrage Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	15.000	15.000	0
Bijdrage vereniging Jonge Democraten	7.500	17.500	0
Bijdrage NIMD	0	3.150	0
Saldo	<u>22.500</u>	<u>35.650</u>	<u>0</u>

De hogere kosten ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt door een aanvullende bijdrage van € 10.000 aan de vereniging Jonge Democraten.

Doorbelast aan belendingen

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Salarissen, sociale lasten en pensioenasten extern personeel	0	181.263	0
Doorbelast aan fractie van Provinciale Staten	0	-/- 83.056	0
Doorbelast aan fractie Europees Parlement	0	-/- 19.769	0
Doorbelast aan fractie Eerste Kamer	0	-/- 5.375	0
Doorbelast aan NIMD	0	-/- 70.697	-/- 2.917
Doorbelaste overheadkosten aan Stichting Kenniscentrum	-/- 38.000	-/- 38.000	-/- 37.050
Doorbelaste overheadkosten aan Stichting IDI	-/- 19.000	-/- 19.000	-/- 18.525
Doorbelaste overheadkosten aan Jonge Democraten	-/- 12.350	-/- 12.350	-/- 3.600
Saldo	<u>-/- 69.350</u>	<u>-/- 66.984</u>	<u>-/- 62.092</u>

In 2007 werden de salariskosten en sociale lasten voor gedetacheerde bij de diverse fracties voor Provinciale Staten verdicht geboekt met de doorbelastingen. De uitsplitsing is bij het vergelijkend cijfer weggelaten.

8.4 Financiële baten en lasten

	2008	2008	2007
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Bankkosten	3.000	4.625	0
Rente over lening Stichting Huisvestingsvermogen	-/- 9.800	-/- 9.755	-/- 10.328
Rente over r/c gelieerde organisaties	0	-/- 493	-/- 983
Rente bank	-/- 700	-/- 2.970	-/- 469
Overige rente opbrengsten	0	-/- 478	0
Saldo	<u>-/- 7.500</u>	<u>-/- 9.071</u>	<u>-/- 11.780</u>

9. Overige gegevens

Bestemming resultaat

Het voordelig saldo van € 19.465 is vooruitlopend op de goedkeuring door het congres toegevoegd aan de algemene reserve.

Aantal leden

Het aantal leden bedraagt eind 2008 12.305. Voor de bepaling van de subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties komen alleen die leden in aanmerking die op 1 januari 2008 al lid waren en hun contributie in 2008 hebben betaald. Dit aantal leden bedraagt per 1 januari 2008 in totaal 9.418 leden.

Berk N.V.
Scheveningseweg 80-82
Postbus 85745
2508 CK Den Haag
Tel. (070) 358 90 00
Fax (070) 350 20 20
E-mail: denhaag@berk.nl
KvK-nummer: 24425560

Vereniging Politieke Partij Democraten 66
Postbus 660
2501 CR DEN HAAG

Referentie

RK/JB/0014487/1988890

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de jaarrekening 2008 van de Vereniging Politieke Partij Democraten 66, te Den Haag, bestaande uit de balans per 31 december 2008 en de rekening van baten en lasten over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Kleine Organisaties zonder winststreven".

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vereniging.

Accountants

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de vereniging heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

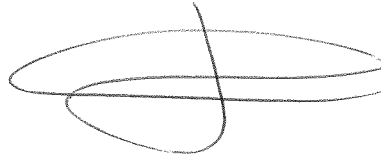
Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Vereniging Politieke Partij Democraten 66 per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Kleine Organisaties zonder winststreven".

Den Haag, 24 juli 2009

Berk N.V.

J. Beekhuizen
Accountant-Administratieconsulent

J.B. Spoor
Registeraccountant